

Estadístiques metropolitanes sobre condicions de vida, 2016-2017

Resultats sintètics Àrea metropolitana de Barcelona

- La renda anual neta mitjana de les llars metropolitanes de Barcelona és de 33.251 € l'any 2016-2017.
- L'any 2016-2017, el 20,8% de la població metropolitana es troba en situació de risc de pobresa (663,6 milers de persones). Aquesta proporció és més elevada a la primera corona metropolitana (22,4%) que a la ciutat central (19,2%).
- Les carències materials més esteses entre la població metropolitana l'any 2016-2017 són: *no poder fer front a despeses imprevistes* (36%), *no poder permetre's anar de vacances almenys una setmana l'any* (30,3%).
- Les carències materials que més s'han reduït entre la població metropolitana entre 2011 i 2016-2017 són: *no poder permetre's mantenir l'habitatge a una temperatura adient* (del 12,1% en 2011 al 7,5%), *no poder permetre's anar de vacances almenys una setmana l'any* (del 33,8% al 30,3%) i *tenir endarreriments en el pagament dels rebuts de l'habitatge o de compres ajornades* (del 14,3% en 2011 a l'11,9% en 2016-2017).
- L'any 2016-2017, més d'un terç de les llars metropolitanes que viuen en habitatges de lloguer (37,3%) destinen més del 40% dels seus ingressos a costos associats amb l'habitatge.
- Entre 2011 i 2016-2017, la sobrecàrrega de despeses de l'habitatge s'ha incrementat significativament per la població de 16 a 34 anys que resideix al municipi de Barcelona (del 22,9% al 27,2%).

Ingressos mitjans

L'any 2016-2017 la renda anual neta mitjana de les llars metropolitanes de Barcelona és de 33.251 €. Territorialment, la mitjana d'ingressos anual de les llars és superior al municipi de Barcelona (35.605 €) que a la resta de l'àrea metropolitana (30.727 €).

Aquesta diferència s'accentua si es considera la renda anual neta mitjana per persona, la qual se situa en 15.140 € a la ciutat central i en 12.124 € a la primera corona metropolitana. En el conjunt de l'àrea metropolitana de Barcelona és de 13.628 €.

Figura 1. Renda anual neta mitjana per llar, persona i unitat de consum (euros). Àrea metropolitana de Barcelona, 2016-2017

	Barcelona	Resta àrea metropolitana de Barcelona	Àrea metropolitana de Barcelona
Renda anual neta mitjana per llar	35.605	30.727	33.251
Renda anual neta mitjana per persona	15.140	12.124	13.628
Renda anual neta mitjana per unitat de consum	21.926	18.348	20.133

Font: IERMB, Estadístiques metropolitanes sobre condicions de vida, 2016-2017 (dades provisionals), a partir d'Idescat, Enquesta de condicions de vida, 2016 i 2017.

Desigualtat social

El *coeficient de Gini*¹ és un dels indicadors estàndards més utilitzats per mesurar la desigualtat econòmica. L'any 2016-2017 aquest indicador marca pel conjunt de l'àrea metropolitana de Barcelona un 0,329. La desigualtat d'ingressos és lleugerament superior a l'àrea metropolitana de Barcelona respecte el 2011 (0,327) i continua allunyada del registre de 2006 (0,293).

Territorialment, la desigualtat d'ingressos s'ha reduït de manera significativa al municipi de Barcelona (de 0,346 en 2011 a 0,334 en 2016-2017), mentre que a la resta de l'àrea metropolitana l'evolució ha estat negativa amb un augment de la desigualtat (de 0,301

¹ El *coeficient de Gini* és un indicador que mesura el grau de desigualtat de la distribució de renda. La seva puntuació se situa entre 0 (màxima igualtat) i 1 (màxima desigualtat).

en 2011 a 0,315 en 2016-2017). No obstant, tot i les tendències inverses que han seguit els territoris metropolitans, l'any 2016-2017 la ciutat central continua sent més desigual en termes de distribució de rendes que la resta de l'àrea metropolitana de Barcelona.

Figura 2. Coeficient de Gini. Àrea metropolitana de Barcelona, 2006—2016-2017

	2006	2011	2016-2017
Barcelona	0,308	0,346	0,334
Resta de l'àrea metropolitana de Barcelona	0,264	0,301	0,315
Àrea metropolitana de Barcelona	0,293	0,327	0,329

Nota: els mètodes d'estimacions de renda en cadascun d'aquests anys ha estat diferent. Tot i que això no afecta a la distribució de la variable, cal fer una lectura curosa dels resultats. Les dades de l'any 2006 es refereixen a la població de 16 i més anys.

Font: Idescat i IERMB, Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població, 2006-2011; IERMB, Estadístiques metropolitanas sobre condicions de vida, 2016-2017 (dades provisionals), a partir d'Idescat, Enquesta de condicions de vida, 2016 i 2017.

Llindar de risc de pobresa

Segons el criteri d'Eurostat, el llindar de risc de pobresa es fixa en el 60% de la mediana dels ingressos equivalents² de la població. Per tant, aquest llindar varia en funció de com ho faci també la mediana dels ingressos de la població cada any. Per tal d'obtenir una idea del nivell d'ingressos familiars que situaria (o no) a la població en risc de pobresa en funció de la composició de la seva llar, és possible calcular valors il·lustratius del llindar de risc de pobresa per cada tipus de llar.

L'any 2016-2017 a l'àrea metropolitana de Barcelona, el llindar de risc de pobresa se situa per les llars unipersonals en 10.353 € anuals i per les llars composades per dos adults i dos infants en 21.742 € anuals.

² Els ingressos equivalents són els ingressos per unitat de consum, estimats a partir de l'escala de l'OCDE modificada. Segons aquesta escala, el primer adult de cada llar tindria un valor d'1 com a unitat de consum, la resta d'adults de 0,5 i els menors de 14 anys de 0,3.

Figura 3. Llindar de risc de pobresa (60% de la mediana d'ingressos) segons tipus de llars (euros, valors il·lustratius). Àrea metropolitana de Barcelona, 2016-2017

	Llindar de risc de pobresa
Unipersonals	10.353
Llars de dos adults i dos infants	21.742
Llars de dos adults sense infants	15.530
Llar d'un adult amb dos infants	16.565

Font: IERMB, Estadístiques metropolitanes sobre condicions de vida, 2016-2017 (dades provisionals), a partir d'Idescat, Enquesta de condicions de vida, 2016 i 2017.

Risc de pobresa

La *taxa de risc de pobresa* mesura la pobresa en termes relatius i, per tant, és una altra mesura de desigualtat. No mesura la pobresa en termes absoluts, sinó que mesura quantes persones es considera que tenen ingressos baixos en relació amb el conjunt de la població.

L'any 2016-2017 el 20,8% de la població metropolitana viu en risc de pobresa (663,6 milers de persones). Aquest percentatge es manté pràcticament als mateixos nivells que en 2011, quan la taxa de risc de pobresa era del 20,0%. No obstant, a la primera corona metropolitana s'ha incrementat del 19,7% al 22,4%, mentre que al municipi de Barcelona la variació no ha estat significativa (del 20,3% al 19,2%). El risc de pobresa, per tant, augmenta a la perifèria de la metròpoli i al nucli central es manté.

Figura 4. Taxa de risc de pobresa* (% total població). Àrea metropolitana de Barcelona, 2006—2016-2017

	2006	2011	2016-2017
Barcelona	20,1	20,3	19,2
Resta àrea metropolitana de Barcelona	19,8	19,7	22,4
Àrea metropolitana de Barcelona	19,9	20,0	20,8

Nota: els mètodes d'estimacions de renda en cadascun d'aquests anys ha estat diferent. Tot i que això no afecta a la distribució de la variable, cal fer una lectura curosa dels resultats. La taxa de risc de pobresa ha estat calculada en base al llindar de risc de pobresa de l'àrea metropolitana de Barcelona.

Font: Idescat i IERMB, Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població, 2006-2011; IERMB, Estadístiques metropolitanes sobre condicions de vida, 2016-2017 (dades provisionals), a partir d'Idescat, Enquesta de condicions de vida, 2016 i 2017.

El risc de pobresa a l'àrea metropolitana de Barcelona varia en funció de les característiques sociodemogràfiques de la població.

Segons sexe, la taxa de risc de pobresa és l'any 2016-2017 més elevada entre les dones (21,3%) que entre els homes (20,2%).

Tenint en compte l'edat, la població que pateix un risc de pobresa més elevat l'any 2016-2017 són els i les joves de 16 a 34 anys (26,3%), mentre que la població de 65 anys i més és la població menys afectada per aquest fenomen (17,2%). Cal destacar les diferències existents entre grups d'edat en el conjunt de la metròpoli, així com entre grups d'edat similars que resideixen a territoris diferents. A l'àrea metropolitana, a més dels joves, els infants són els que pateixen un risc més alt (25,3%). En aquests casos, les diferències territorials són mínimes, si bé és rellevant el major risc de pobresa que pateixen els joves de Barcelona (27,3%) respecte als de la primera corona metropolitana (25,2%). En canvi, les diferències territorials són notables entre els adults i la població gran, registrant-se taxes de pobresa més elevades a la perifèria que al nucli metropolità. El risc de pobresa entre els adults de Barcelona és cinc punts inferior al dels adults de la resta de l'àrea metropolitana (15,5% i 20,6%, respectivament), mentre que entre la gent gran la diferència és de set punts inferior al municipi de Barcelona (13,9% a Barcelona i 21,1% a la resta de la metròpoli).

Per lloc de naixement, la població nascuda fora d'Espanya és la que presenta un risc de pobresa més elevat l'any 2016-2017 a l'àrea metropolitana de Barcelona (42,3%), gairebé el triple que el que presenta la població nascuda a Espanya (15,3%). Les diferències territorials són mínimes, tot i que el risc de pobresa és lleugerament més alt entre la població estrangera que resideix a Barcelona (42,5% per 41,9% a la primera corona).

El nivell d'estudis és una altra variable clau per entendre com es distribueix el risc de pobresa a la societat metropolitana. L'any 2016-2017 les diferències són molt importants entre la població que ha acabat estudis superiors (11,9%), els que han acabat estudis secundaris postobligatoris (22,4%) i els que, com a màxim, han acabat estudis primaris (26,1%).

La composició de la llars també és un aspecte cabdal en relació amb aquesta qüestió. L'any 2016-2017, la població metropolitana que viu a llars unipersonals i les que inclouen infants dependents són les més vulnerables econòmicament amb diferència respecte a

les llars sense infants. El 26,8% de les persones en llars unipersonals es troba en situació de risc de pobresa, i el 24,5% de la població que viu en llars amb infants dependents. Entre les persones que viuen en llars sense infants el risc de pobresa baixa significativament fins al 14,4%.

Per últim, la relació amb l'activitat és un altre factor que està relacionat amb el risc de patir pobresa. La desocupació i algunes situacions d'inactivitat al marge de la jubilació representen els principals riscos. La població aturada és la més perjudicada destacant sobre la resta de població amb una taxa de pobresa del 43%, mentre que la població en altres situacions d'inactivitat té un risc del 29,9%. Ambdues taxes són molt superiors a les dels ocupats (15%) i els jubilats (13%), el grup de població amb la menor taxa de pobresa.

**Figura 5. Taxa de risc de pobresa* segons característiques socials (% total població).
Àrea metropolitana de Barcelona, 2016-2017**

	Barcelona	Resta àrea metropolitana de Barcelona	Àrea metropolitana de Barcelona
Total	19,2	22,4	20,8
Sexe			
Homes	19,6	20,7	20,2
Dones	18,8	24,0	21,3
Grups d'edat			
Menors de 16 anys	25,5	25,2	25,3
De 16 a 34 anys	27,3	25,2	26,3
De 35 a 64 anys	15,5	20,6	18,1
De 65 anys i més	13,9	21,1	17,2
Lloc de naixement			
Espanya	12,1	18,6	15,4
Resta del món	42,5	41,9	42,3
Nivell d'estudis			
Estudis obligatoris o inferiors	24,9	26,7	26,0
Estudis secundaris postobligatoris	20,8	24,2	22,4
Estudis superiors	12,0	11,8	11,9
Tipus de llar			
Unipersonal	21,1	35,1	26,8
Llars sense infants dependents	11,8	17,2	14,4
Llars amb infants dependents	25,4	23,7	24,5
Relació amb l'activitat			
Ocupats	15,4	14,5	15,0
Aturats	38,9	46,8	43,0
Jubilats	10,1	16,7	13,0
Altres situació d'inactivitat	26,3	33,1	29,9

*La taxa de risc de pobresa ha estat calculada en base al llindar de risc de pobresa de l'àrea metropolitana de Barcelona.
Font: IERMB, Estadístiques metropolitanas sobre condicions de vida, 2016-2017 (dades provisionals), a partir d'Idescat, Enquesta de condicions de vida, 2016 i 2017.

Transferències socials

Els resultats de la taxa de risc de pobresa abans i després de transferències socials informen de l'eficàcia del sistema de protecció social respecte la garantia d'ingressos de la població. En termes generals, l'any 2016-2017 en el conjunt de l'àrea metropolitana de Barcelona la població en risc de pobresa va passar de constituir el 41,4% abans de transferències socials al 20,8% després de transferències socials, una reducció del 49,8%.

Els mateixos resultats segons grups d'edat mostren la importància de les pensions de jubilació i de viudetat en termes de cohesió social. La població major de 64 anys és la que clarament redueix més el seu risc de pobresa després de les transferències socials (del 83,9% al 17,2%). L'altre tipus de prestació que té efectes redistributius importants és la prestació d'atur contributiva, la qual recau sobretot en la població de 35 a 64 anys. Aquesta població és la que més redueix el seu risc de pobresa gràcies a les transferències socials, després comptabilitzar les prestacions de jubilació i supervivència (del 24,8% al 18,1%). Tanmateix, les dades posen de relleu la limitada capacitat de les prestacions socials en la reducció de la pobresa infantil, constituint el grup poblacional menys beneficiat en termes redistributius.

Figura 6. Taxes de risc a la pobresa* abans i després de transferències socials segons grups d'edat (% total població). Àrea metropolitana de Barcelona, 2016-2017

		Abans de transferències socials	Després de pensions de jubilació i de supervivència	Després de totes les transferències socials	Reducció del risc de pobresa amb pensions de jubilació i supervivència (variació percentual)	Reducció del risc de pobresa amb la resta de prestacions socials (variació percentual)	Reducció del risc de pobresa amb el total de transferències socials (variació percentual)
Barcelona	Menors de 16 anys	31,6	30,7	25,5	-2,8	-16,8	-19,2
	De 16 a 34 anys	33,8	32,0	27,3	-5,4	-14,6	-19,2
	De 35 a 64 anys	27,8	22,2	15,5	-20,3	-30,1	-44,2
	De 65 anys i més	79,1	17,0	13,9	-78,5	-18,2	-82,4
	Total	40,6	24,4	19,2	-39,9	-21,5	-52,8
Resta àrea metropolitana de Barcelona	Menors de 16 anys	28,3	27,6	25,2	-2,4	-8,8	-11,0
	De 16 a 34 anys	32,5	29,9	25,2	-8,1	-15,9	-22,7
	De 35 a 64 anys	33,4	27,4	20,6	-18,1	-25,0	-38,5
	De 65 anys i més	89,7	24,8	21,1	-72,4	-14,9	-76,5
	Total	42,2	27,5	22,4	-34,8	-18,5	-46,9
Total AMB	Menors de 16 anys	29,7	28,9	25,3	-2,8	-12,4	-14,8
	De 16 a 34 anys	33,2	31,0	26,3	-6,6	-15,2	-20,9
	De 35 a 64 anys	30,7	24,8	18,1	-19,2	-27,0	-41,1
	De 65 anys i més	83,9	20,5	17,2	-75,6	-16,3	-79,5
	Total	41,4	25,9	20,8	-37,4	-19,7	-49,8

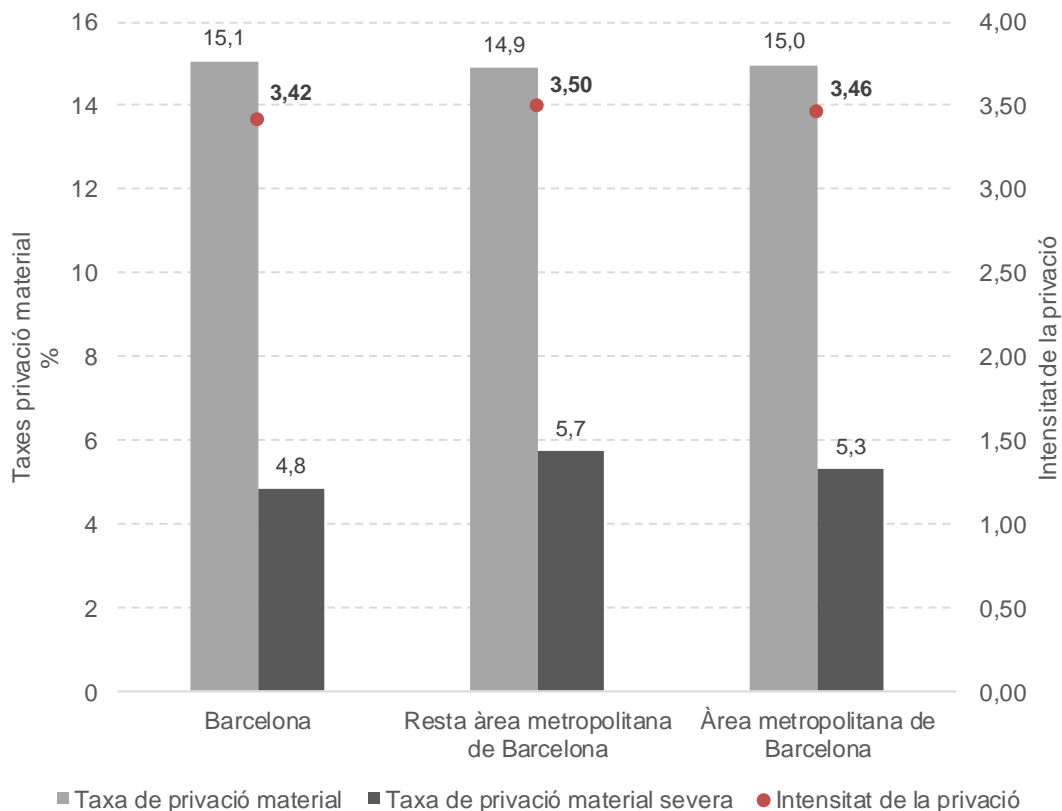
*La taxa de risc de pobresa ha estat calculada en base al llindar de risc de pobresa de l'àrea metropolitana de Barcelona
 Font: IERMB, Estadístiques metropolitanas sobre condicions de vida, 2016-2017 (dades provisionals), a partir d'Idescat, Enquesta de condicions de vida, 2016 i 2017.

Privació material

La privació material es defineix com la manca forçada de capacitat per consumir una sèrie de béns considerats com a bàsics en el context europeu per assolir quotes de benestar estàndards³.

³ Els ítems que estableix l'Eurostat en el càlcul de les taxes de privació són els següents: (1) no poder fer front a despeses imprevistes; (2) no poder permetre's anar de vacances almenys una setmana l'any; (3) haver tingut endarreriments en el pagament de rebuts de l'habitatge o de compres ajornades; (4) no poder permetre's ingerir un àpat de carn, pollastre o peix almenys cada dos dies; (5) no poder permetre's mantenir l'habitatge a una temperatura adient; (6) no poder permetre's tenir rentadora; (7) no poder permetre's tenir televisió en color; (8) no poder permetre's tenir telèfon; (9) no poder permetre's tenir automòbil.

Figura 7. Taxes de privació material i de privació material severa i intensitat de la privació (% total població). Àrea metropolitana de Barcelona, 2016-2017

Font: IERMB, Estadístiques metropolitanas sobre condicions de vida, 2016-2017 (dades provisionals), a partir d'Idescat, Enquesta de condicions de vida, 2016 i 2017.

L'any 2016-2017 la proporció de població metropolitana afectada per privació material moderada (privació en almenys 3 ítems) és del 15%, mentre que la privació material severa (privació en almenys 4 ítems) afecta al 5,3%. Per altra banda, la població metropolitana que pateix privació material l'any 2016-2017 presenta carències en 3,46 ítems de mitjana (intensitat de la privació material).

L'anàlisi de la privació material per grups d'edat permet observar que l'any 2016-2017 és la població d'entre 16 i 34 anys el col·lectiu que més pateix aquesta problemàtica. Al conjunt de l'àrea metropolitana 1 de cada 5 joves acusava carència material moderada (20,2%).

Des d'una òptica territorial, es pot observar que aquest fenomen afecta a una proporció més elevada de joves a la ciutat central (20,8%) que a la resta de l'àrea metropolitana (19,6%). Per altra banda, també succeeix el mateix entre la població menor de 16 anys amb una diferència més acusada entre els infants de Barcelona i la resta de la metròpoli (20,5% en Barcelona i 17,7% en la primera corona metropolitana). Els costos associats

a l'habitatge que han d'assumir les llars està habitualment força associat al fet de patir privació material. És aquesta qüestió la que podria està darrera d'aquestes diferències.

Figura 8. Taxa de privació material segons grups d'edat (% total població). Àrea metropolitana de Barcelona, 2016-2017

	Barcelona	Resta àrea metropolitana de Barcelona	Àrea metropolitana de Barcelona
Menors de 16 anys	20,5	17,7	18,9
De 16 a 34 anys	20,8	19,6	20,2
De 35 a 64 anys	13,4	13,8	13,6
De 65 anys i més	9,0	9,3	9,2
Total	15,1	14,9	15,0

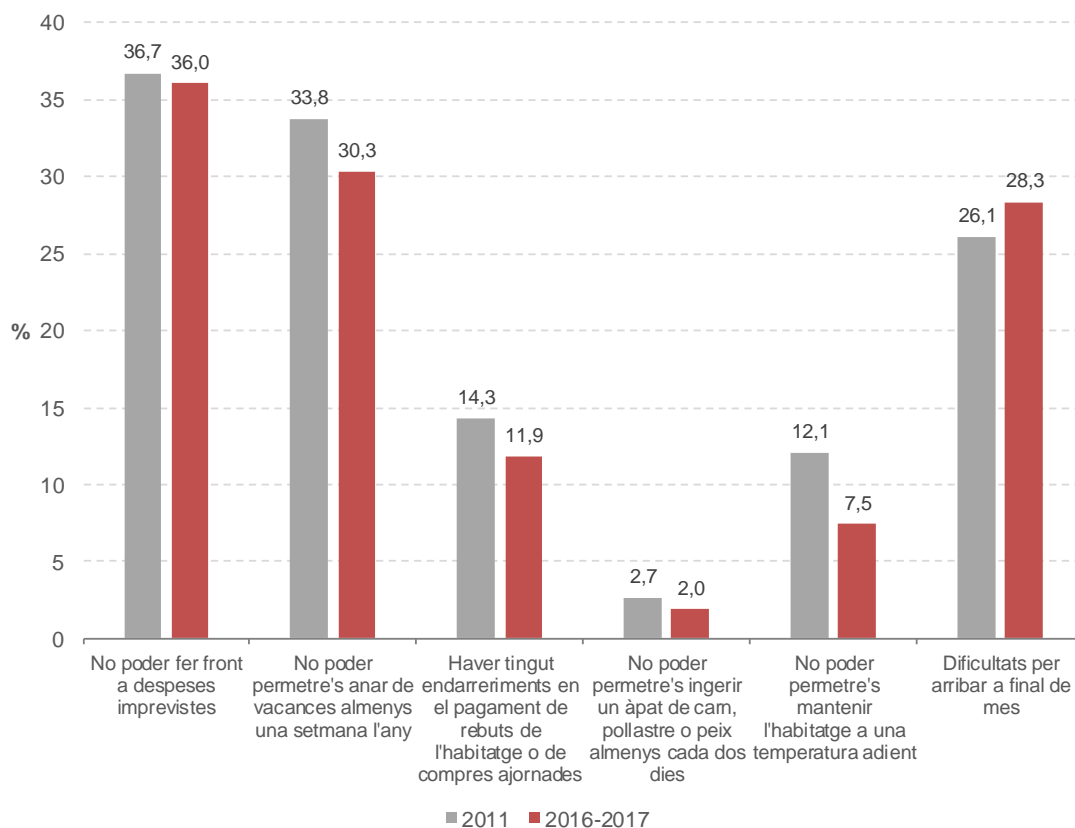
Font: IERMB, Estadístiques metropolitanes sobre condicions de vida, 2016-2017 (dades provisionals), a partir d'Idescat, Enquesta de condicions de vida, 2016 i 2017.

Situació socioeconòmica de les llars

Les carències materials més esteses entre la població metropolitana l'any 2016-2017 són: *no poder fer front a despeses imprevistes* (36%), *no poder permetre's anar de vacances almenys una setmana l'any* (30,3%) i *tenir dificultats per arribar a final de mes* (28,3%). Totes aquestes situacions, que denoten estrès econòmic a les llars, no s'han alterat significativament entre 2011 i 2016-2017.

Els tipus de problemàtiques socioeconòmiques que més s'han reduït durant aquest període a l'àrea metropolitana de Barcelona són: *no poder permetre's mantenir l'habitatge a una temperatura adient* (del 12,1% en 2011 al 7,5% en 2016-2017), *no poder permetre's anar de vacances almenys una setmana l'any* (del 33,8% al 30,3%) i *tenir endarreriments en el pagament dels rebuts de l'habitatge o de compres ajornades* (del 14,3% al 11,9% en 2016-2017). La qual cosa indica una millora important en la cobertura de necessitats bàsiques durant aquests darrers anys. No obstant, més població metropolitana declara tenir dificultats per arribar a final de mes (augment del 26,1% al 28,3%).

Figura 9. Situació socioeconòmica de les llars (% total població). Àrea metropolitana de Barcelona, 2011 i 2016-2017

Font: Idescat i IERMB, Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població, 2011; IERMB, Estadístiques metropolitanades sobre condicions de vida, 2016-2017 (dades provisionals), a partir d'Idescat, Enquesta de condicions de vida, 2016 i 2017.

Risc d'exclusió social

La taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE) mesura la població que es troba almenys en una de les següents situacions: risc de pobresa, privació material severa o baixa intensitat laboral a la llar⁴.

Segons aquest indicador, l'any 2016-2017 el 24,7% de la població metropolitana es troba en risc de pobresa o exclusió. Aquest risc és més elevat entre la població que resideix a la primera corona metropolitana (26,3%) que no pas entre la població resident al municipi de Barcelona (23,1%).

⁴ Llars on els membres en edat de treballar ho van fer per sota del 20% del seu potencial de treball durant l'any anterior al que es va realitzar l'entrevista.

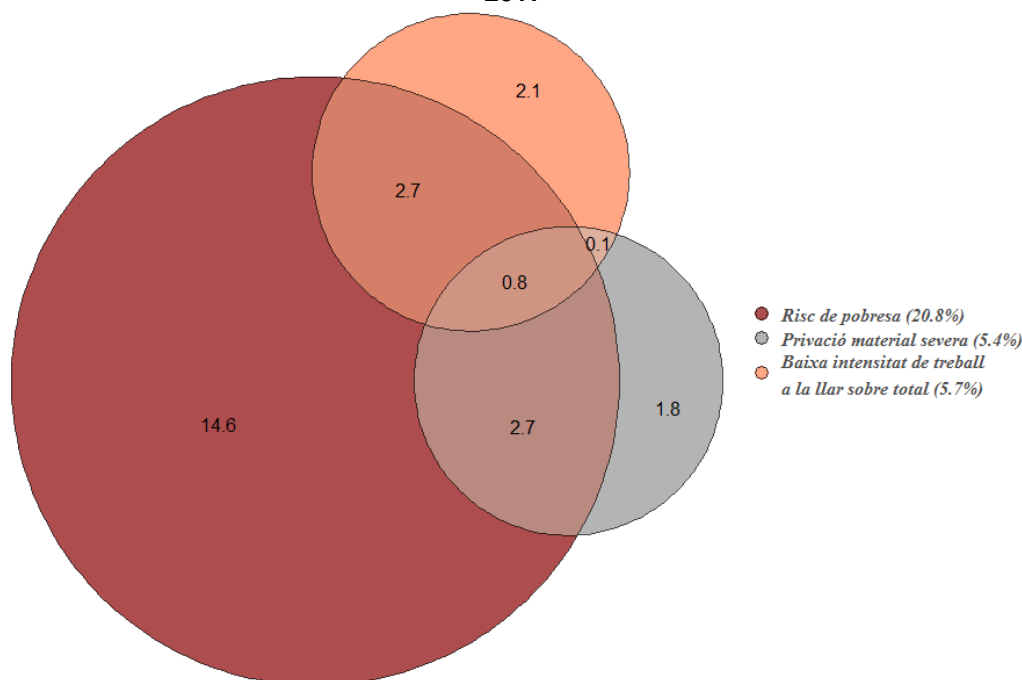
Figura 10. Taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE) i components (% total població). Àrea metropolitana de Barcelona, 2016-2017

	Barcelona	Resta àrea metropolitana de Barcelona	Àrea metropolitana de Barcelona
Taxa AROPE	23,1	26,3	24,7
Taxa de risc de pobresa	19,2	22,4	20,8
Taxa de privació material severa	4,8	5,7	5,3
Baixa intensitat de treball a la llar	4,6	6,7	5,7

Font: IERMB, Estadístiques metropolitanas sobre condicions de vida, 2016-2017 (dades provisionals), a partir d'Idescat, Enquesta de condicions de vida, 2016 i 2017.

S'ha de dir, però, que només el 0,8% de la població metropolitana està afectada per les tres problemàtiques simultàniament. Per altra banda, el 2,7% de la població pateix risc de pobresa i baixa intensitat de treball a la llar i el mateix percentatge de població es veu afectat per la combinació de risc de pobresa i privació material severa.

Figura 11. Interseccions entre les subpoblacions afectades pels components de la taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE). Àrea metropolitana de Barcelona, 2016-2017

Font: IERMB, Estadístiques metropolitanas sobre condicions de vida, 2016-2017 (dades provisionals), a partir d'Idescat, Enquesta de condicions de vida, 2016 i 2017.

L'impacte social dels preus de l'habitatge

Els costos associats amb l'habitatge que assumeixen les llars (rebuts d'hipoteques o de lloguer, de subministraments, d'assegurances, etc.) han variat significativament al

conjunt de l'àrea metropolitana de Barcelona entre 2011 i 2016-2017. En termes generals, la despesa mensual mitjana en habitatge de les llars s'ha incrementat durant aquest període un 8,2% (de 416 € en 2011 a 450 € en 2016-2017), però les variacions més importants s'observen segons el règim de tinença. Per una banda, les llars que resideixen en habitatges de propietat amb pagaments pendents (hipoteques⁵) han vist reduït el seu cost en un 16,8% de mitjana (de 512 € en 2011 a 426 € en 2016-2017), mentre que, per altra banda, les llars que viuen en habitatges de lloguer l'han vist incrementat en un 14,8% de mitjana (de 706 € en 2011 a 810 € en 2016-2017).

Des d'una òptica territorial, el més rellevant és l'evolució inversa que segueixen els costos de l'habitatge per la població que viu de lloguer en el municipi de Barcelona i en la resta de l'àrea metropolitana. L'any 2016-2017 les llars que resideixen a Barcelona en habitatges de lloguer han passat a assumir uns costos mitjans de l'habitatge un 27% superiors als de l'any 2011 (de 687 € a 872 €), mentre que per les llars que resideixen a la primera corona metropolitana aquests costos s'ha reduït un 6,2% (de 744 € a 699 €).

Figura 12. Despesa mensual mitjana en habitatge segons règim de tinença (€ mensuals/llar). Àrea metropolitana de Barcelona, 2011 i 2016-2017

	Barcelona			Resta àrea metropolitana de Barcelona			Àrea metropolitana de Barcelona		
	2011	2016-2017	Variació percentual (%)	2011	2016-2017	Variació percentual (%)	2011	2016-2017	Variació percentual (%)
En propietat totalment pagada	208	254	22,1	202	224	11,2	205	238	16,4
En propietat amb pagaments ajornats	508	458	-9,9	515	407	-21,0	512	426	-16,8
En lloguer o relloguer	687	872	27,0	744	699	-6,2	706	810	14,8
Total	432	520	20,4	398	381	-4,3	416	450	8,2

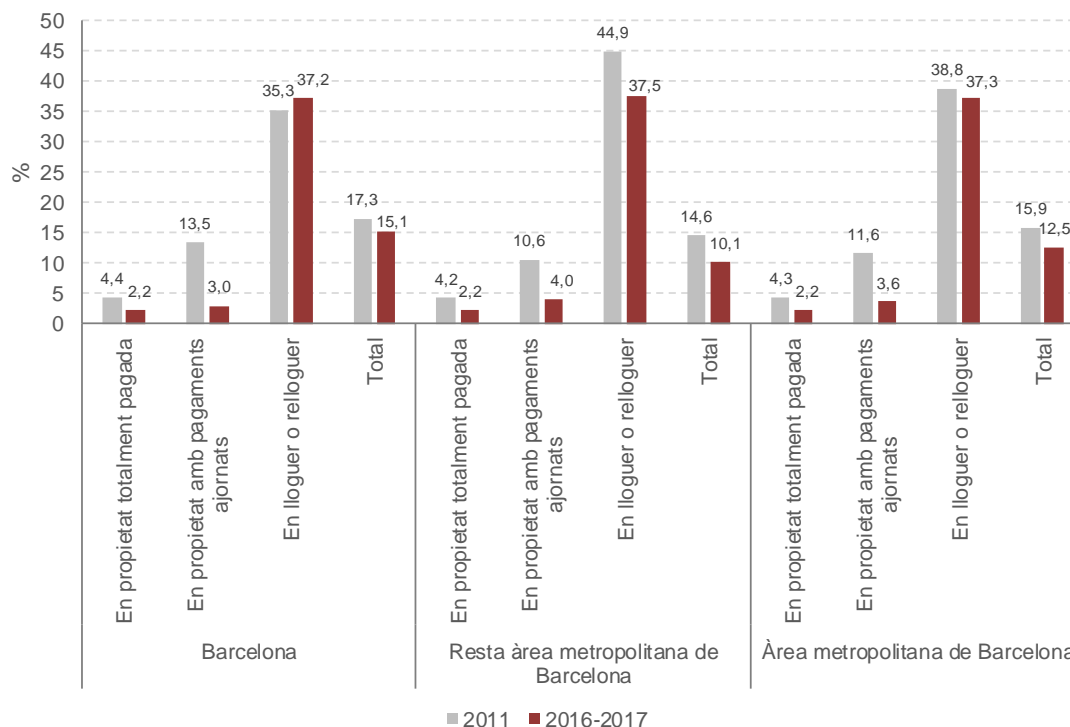
Font: Idescat i IERMB, Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població, 2011; IERMB, Estadístiques metropolitanas sobre condicions de vida, 2016-2017 (dades provisionals), a partir d'Idescat, Enquesta de condicions de vida, 2016 i 2017.

L'any 2016-2017, el 12,5% de la població metropolitana destina més del 40% dels seus ingressos a despeses de l'habitatge (sobrecàrrega de despeses de l'habitatge). Aquesta xifra ha disminuït lleugerament respecte 2011 (15,9%). La reducció s'ha generalitzat entre tots els règims de tinença i arreu del territori, però ha estat més important entre la població que resideix en propietat amb pagaments ajornats (ha passat del 11,6% al

⁵ Els indicadors estàndards a la Unió Europea relatius a la despesa d'habitatge només consideren la part d'interessos de l'hipoteca, mentre que la part d'amortització es considera inversió (i, per tant, no computa com a despesa).

3,6%) i sobretot al municipi de Barcelona (del 13,5% al 3%). Cal destacar també, però, el comportament diferencial de la sobrecàrrega entre els llogaters en funció del territori de residència. Mentre que entre els llogaters de la perifèria metropolitana s'ha produït un descens molt significatiu de la sobrecàrrega (passant del 44,9% al 37,5%), a Barcelona s'ha incrementat la població afectada (del 35,3% al 37,2%).

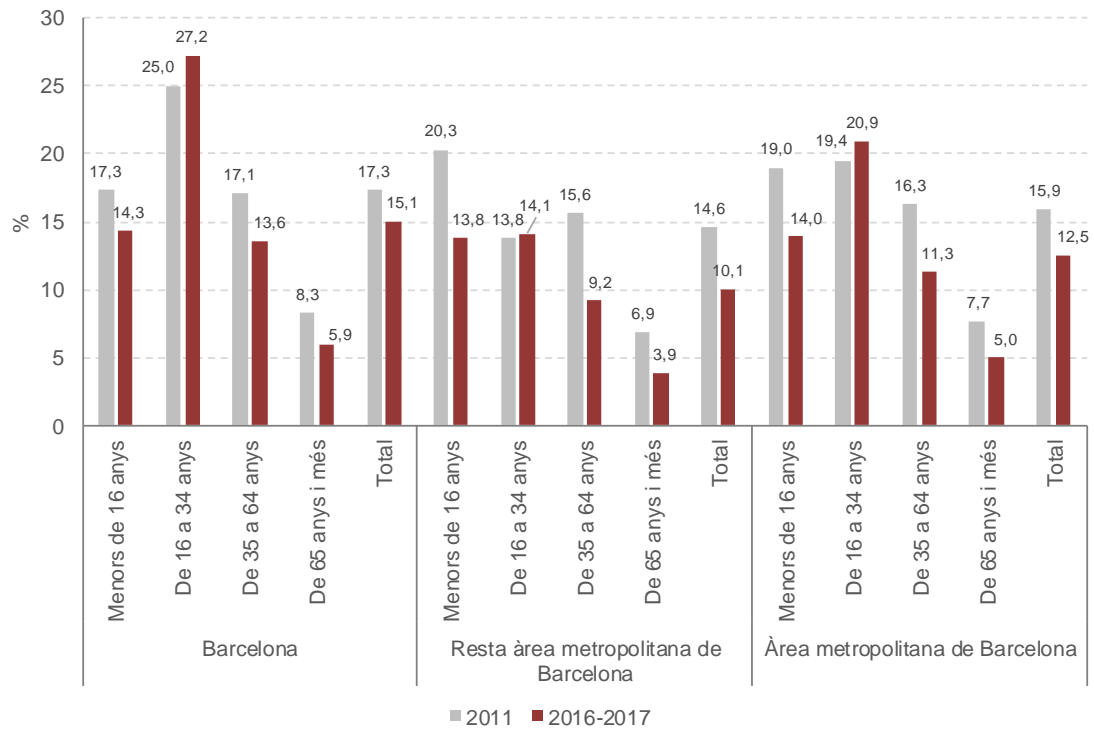
Figura 13. Taxa de sobrecàrrega de despeses de l'habitatge segons règim de tinença (% total població). Àrea metropolitana de Barcelona, 2011 i 2016-2017

Font: Idescat i IERMB, Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població, 2011; IERMB, Estadístiques metropolitaniques sobre condicions de vida, 2016-2017 (dades provisionals), a partir d'Idescat, Enquesta de condicions de vida, 2016 i 2017.

Si s'atén a les edats, és la població d'entre 16 i 34 anys la que pateix aquesta problemàtica en una proporció més elevada. En el conjunt de l'àrea metropolitana de Barcelona un 20,9% de la població jove pateix sobrecàrrega de despeses de l'habitatge. Al municipi de Barcelona aquest mateix percentatge ascendeix fins el 27,2%, gairebé dues vegades més alt que el que es registra a la primera corona metropolitana (14,1%). Precisament, és a la ciutat central on aquesta població ha vist incrementar més aquesta problemàtica respecte l'any 2011 (25%), essent menor el creixement entre els joves de la resta de l'àrea metropolitana i desmarcant-se de l'evolució positiva que han tingut altres grups d'edat (a la resta es redueix).

Figura 14. Taxa de sobrecàrrega de despeses de l'habitatge segons grups d'edat. Àrea metropolitana de Barcelona, 2011 i 2016-2017

Font: Idescat i IERMB, Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població, 2011; IERMB, Estadístiques metropolitanessobre condicions de vida, 2016-2017 (dades provisionals), a partir d'Idescat, Enquesta de condicions de vida, 2016 i 2017.

Nota metodològica

Les *Estadístiques metropolitanes sobre condicions de vida* (EMCV) constitueixen actualment la font de dades de referència en matèria d'ingressos i de condicions de vida per l'àmbit metropolità de Barcelona. Aquesta nova font de dades substitueix, per tant, la que fins ara havia estat la referent en aquest àmbit territorial, l'*Enquesta de condicions de vida i hàbits de població* (ECVHP), també coneguda com l'"Enquesta Metropolitana"⁶. Les EMCV es construeixen a partir de les dades que ofereix l'*Enquesta de condicions de vida* (ECV), una operació de periodicitat anual realitzada per l'INE des de 2004 i ampliada a Catalunya per l'Idescat i l'IERMB des de 2016. El mètode d'elaboració de les EMCV ha estat dissenyat i desenvolupat conjuntament per l'IERMB i l'Idescat. Aquest mètode es basa en la suma de mostres (*data pooling*) de dues edicions consecutives de l'ECV, incorporant els procediments pertinents per construir una mostra estrictament transversal (re)calibrada per les diferents corones metropolitanes que conformen l'àmbit metropolità. Aquesta operació s'emmarca en l'actuació anomenada *Estimació territorial de l'Enquesta de condicions de vida*, reconeguda en el Pla Estadístic de Catalunya 2017-2020. Les dades de les EMCV 2016-2017 tenen caràcter provisional.

Més informació: <https://iermb.uab.cat/ca/enquestes/cohesio-social-i-urbana>

Conceptes bàsics

Llar privada

Persona o conjunt de persones que ocupen un habitatge familiar principal en què comparteixen despeses i participen conjuntament en el seu manteniment.

Ingressos nets de la llar

Ingressos nets que els membres de la llar han percebut durant l'any anterior al de l'entrevista. (Per tant, en l'enquesta del 2016 es pregunta pels ingressos percebuts el 2015.). La renda familiar disponible es calcula a partir dels següents components:

- (+) Renda bruta monetària o quasi monetària de l'assalariat
- (+) Renda bruta no monetària de l'assalariat
- (+) Cotitzacions socials a càrrec de l'ocupador
- (+) Beneficis o pèrdues monetàries brutes de treballadors per compte propi (inclosos drets de propietat intel·lectual)
- (+) Valor dels béns produïts per a autoconsum

⁶ De l'ECVHP s'han realitzat fins a 6 edicions amb una periodicitat quinquennal entre 1985 i 2011.

- (+) Prestacions per atur
- (+) Prestacions per vellesa
- (+) Prestacions per supervivència
- (+) Prestacions per malaltia
- (+) Prestacions per invalidesa
- (+) Ajuts per a estudis
- (+) Ajuts per a família/fills
- (+) Ajuts per exclusió social no classificada en altres apartats
- (+) Ajuts per a habitatges
- (+) Lloguer imputat
- (+) Renda procedent del lloguer d'una propietat o terreny
- (+) Interessos, dividendes i guanys d'inversions de capital en empreses no constituïdes en societats
- (+) Transferències periòdiques monetàries percebudes d'altres llars
- (+) Renda percebuda per als menors de 16 anys
- (-) Interessos pagats de préstecs hipotecaris
- (-) Cotitzacions socials a càrrec de l'ocupador
- (-) Impost sobre la renda i cotitzacions socials (inclou devolucions/ingressos complementaris per ajustos en impostos sobre la renda, impost sobre la renda retinguda en origen i cotitzacions socials, si s'escau)
- (-) Impost sobre el patrimoni
- (-) Transferències periòdiques monetàries pagades entre llars

Renda mitjana per persona

La renda mitjana per persona s'obté dividint els ingressos nets de la llar entre el nombre de membres d'aquesta llar.

Renda mitjana per unitat de consum de la llar i de les persones

Els ingressos per unitat de consum de la llar s'obtenen dividint els ingressos totals de la llar entre el nombre d'unitats de consum (membres de la llar) que componen la llar. Cada membre té un pes específic. Per determinar el nombre d'unitats de consum equivalents de les llars s'utilitza l'escala de l'OCDE modificada, que dóna un pes d'1 al primer adult, un pes de 0,5 a la resta d'adults i un pes de 0,3 als menors de 14 anys. Una vegada s'ha calculat l'ingrés per unitat de consum de la llar s'adjudica aquest a cada membre de la llar.

Mediana d'ingressos

És el valor que, un cop ordenats tots els individus segons els ingressos (de menys a més), en deixa una meitat per sota d'aquest valor i l'altra per sobre.